

Θέματα Διαγωνίσματος

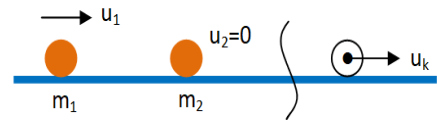
05 Οκτωβρίου 2024

Φυσική Γ' Λυκείου Κρούσεις – Στερεό

Ζήτημα 1ο

A) Επιλέξτε τη σωστή πρόταση

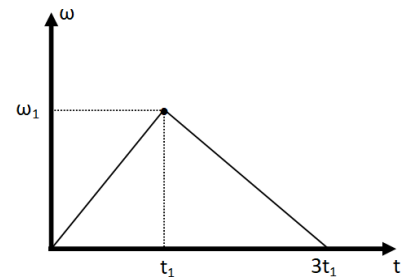
- 1) Πάνω σε **τραχύ** οριζόντιο επίπεδο θεωρούμε να βρίσκονται δυο σφαίρες A και B. Οι δυο σφαίρες συγκρούονται κεντρικά και πλαστικά, με την σφαίρα A μάζας m_1 , λίγο πριν την κρούση να κινείται με ταχύτητα μέτρου u_1 , ενώ η σφαίρα B μάζας m_2 να είναι αρχικά ακίνητη ($u_2=0$).

Αν αμέσως μετά την κρούση το συσσωμάτωμα κινείται με ταχύτητα $u_k = \frac{u_1}{4}$, τότε:

- α) Το σύστημα δεν είναι μονωμένο, λόγω ύπαρξης δύναμης τριβής και άρα δεν μπορεί να εφαρμοστεί η Α.Δ.Ο.
  - β) Η κινητική ενέργεια του συστήματος λίγο πριν την κρούση είναι μικρότερη της κινητικής ενέργειας του συστήματος μετά την κρούση. ($K_{(ολ.,πριν)} < K_{(ολ.,μετά)}$)
  - γ) Για τις μάζες των δυο σωμάτων θα ισχύει $m_2 = 3m_1$.
  - δ) Για τις μάζες των δυο σωμάτων θα ισχύει $m_1 = 3m_2$.
- (5 Μονάδες)**

- 2) Οριζόντιος δίσκος ακτίνας R μπορεί να στρέφεται χωρίς τριβές γύρω από κατακόρυφο άξονα. Ο δίσκος αρχικά είναι ακίνητος και την χρονική στιγμή $t=0$ sec ξεκινά να στρέφεται με σταθερή γωνιακή επιτάχυνση $\alpha_{\gamma,1}$, μέχρι την χρονική στιγμή t_1 , όπου αποκτά γωνιακή ταχύτητα ω_1 . Στην συνέχεια επιβραδύνεται ομαλά μέχρι την χρονική στιγμή $t_2 = 3t_1$, όπου και σταματά.

- α) Την χρονική στιγμή t_1 όλα τα σημεία του δίσκου που βρίσκονται πάνω στον άξονα περιστροφής θα έχουν γωνιακή ταχύτητα ω_1 .
  - β) Τη χρονική στιγμή t_1 , όλα τα σημεία του δίσκου που κινούνται θα έχουν ίδια γραμμική ταχύτητα.
  - γ) Στο χρονικό διάστημα της κίνησης η γωνία που διαγράφεται από σημείο της περιφέρειας του δίσκου είναι, $\Delta\varphi = \omega_1 \cdot t_1$.
  - δ) Αν $\alpha_{\gamma,1}$ και $\alpha_{\gamma,2}$, είναι τα μέτρα της γωνιακής επιτάχυνσης και της γωνιακής επιβράδυνσης αντίστοιχα, τότε $\alpha_{\gamma,1} = 2 \cdot \alpha_{\gamma,2}$.
- (5 Μονάδες)**

- 3) Ένα σώμα A μάζας m κινείται με ταχύτητα v και συγκρούεται κεντρικά και ελαστικά με ακίνητο σώμα B ίδια μάζας.

Τότε τα σώματα A και B ανταλλάσσουν:

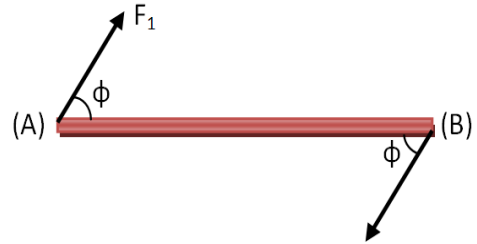
- α) Τις ταχύτητές τους, τις ορμές τους και τις κινητικές τους ενέργειες.
- β) Μόνο τις ορμές τους
- γ) Μόνο τις κινητικές τους ενέργειες
- δ) Μόνο τις ταχύτητές τους

(5 Μονάδες)

Θέματα Διαγωνίσματος

05 Οκτωβρίου 2024

- 4) Σε ράβδο (AB) που βρίσκεται αρχικά να είναι ακίνητη πάνω σε οριζόντιο επίπεδο ασκούνται ταυτόχρονα στα άκρα της δυνάμεις F_1 και F_2 που αποτελούν ζεύγος δυνάμεων.

Τότε:

- α) Η ράβδος θα αρχίσει να μετακινείται με σταθερή ταχύτητα πάνω στο οριζόντιο επίπεδο.
- β) Η ράβδος θα αρχίσει να μετακινείται με σταθερή επιτάχυνση πάνω στο οριζόντιο επίπεδο.
- γ) Αν διπλασιάσουμε το μέτρο της μιας δύναμης, οι δυο δυνάμεις θα αποτελούν πάλι ζεύγος.
- δ) Το μέτρο της ροπής του ζεύγους είναι ανεξάρτητο του σημείου υπολογισμού του.

(5 Μονάδες)

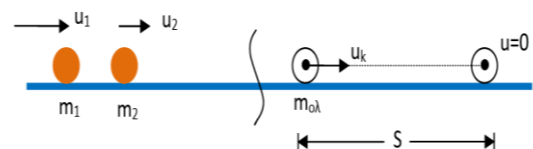
B) Στις παρακάτω προτάσεις απαντήστε με σωστό ή λάθος.

- 1) Κατά την πλάγια πλαστική κρούση δυο σωμάτων που κινούνται πάνω σε λείο οριζόντιο επίπεδο δεν ισχύει η σχέση: $\overline{P}_{(ολ.,πριν)} = \overline{P}_{(ολ.,μετά)}$. **(1 Μονάδα)**
- 2) Κατά την κύλιση χωρίς ολίσθηση μιας σφαίρας, το μέτρο της ταχύτητας του κέντρου μάζας, ισούται με το μέτρο της γραμμικής ταχύτητας ενός σημείου της περιφέρειας. **(1 Μονάδα)**
- 3) Σε μια ομαλά μεταβαλλόμενη στροφική κίνηση τα διανύσματα ($\vec{\omega}$ και $\vec{\alpha}_\gamma$), είναι πάντα ομόρροπα. **(1 Μονάδα)**
- 4) Η ροπή μιας δύναμης ως προς άξονα εκφράζει την ικανότητα περιστροφής της δύναμης. **(1 Μονάδα)**
- 5) Κατά την πλάγια ελαστική κρούση μιάς σφαίρας με κατακόρυφο τοίχο θα ισχύει η σχέση: $\overline{P}_{(ολ.,πριν)} = \overline{P}_{(ολ.,μετά)}$. **(1 Μονάδα)**

Ζήτημα 2ο

Επιλέξτε τη σωστή απάντηση , δίνοντας την κατάλληλη αιτιολόγηση.

- 1) Α) Δυο σώματα με μάζες $m_1=m_2$, κινούνται, όπως φαίνεται στο σχήμα πάνω σε οριζόντιο επίπεδο με ταχύτητες $v_1 = 3v$ και $v_2 = v$. Τα δυο σώματα συγκρούονται κεντρικά και πλαστικά.

Τότε το % ποσοστό της αρχικής κινητικής ενέργειας του σώματος μάζας m_1 που γίνεται θερμότητα κατά την κρούση είναι:

- α₁) 20%   α₂) $\frac{200}{9}$ %   α₃) 200% .

Θέματα Διαγωνίσματος

05 Οκτωβρίου 2024

B) Το συσσωμάτωμα εμφανίζει συντελεστή τριβής ολίσθησης με το επίπεδο κίνησης (μ) και μέχρι να σταματήσει διανύει διάστημα $S = \frac{4u^2}{g}$. Τότε ο συντελεστής τριβής ολίσθησης είναι:

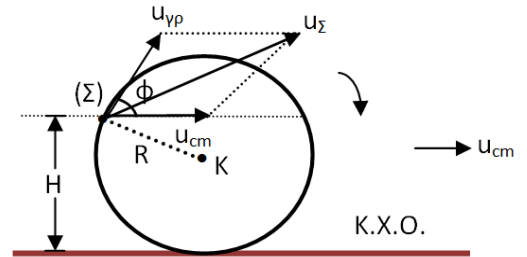
β₁) $\frac{1}{2}$ β₂) $\frac{1}{4}$ β₃) $\frac{1}{3}$

(8 Μονάδες)

2) Ο τροχός του σχήματος έχει ακτίνα R και κυλιέται χωρίς να ολισθαίνει πάνω στο οριζόντιο επίπεδο. Αν $v_{(\Sigma)}$ είναι το μέτρο της ταχύτητας σημείου (Σ) της περιφέρειας που βρίσκεται σε ύψος $H = \frac{3R}{2}$.

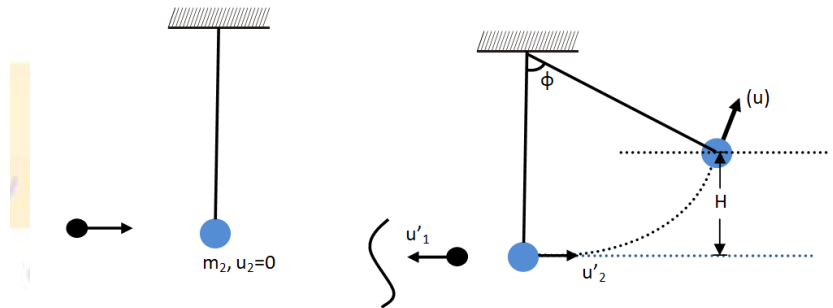
Τότε ο λόγος της ταχύτητας του σημείου (Σ), προς την ταχύτητα του κέντρου μάζας είναι:

α) $\frac{v_{(\Sigma)}}{v_{(cm)}} = \sqrt{3}$ β) $\frac{v_{(\Sigma)}}{v_{(cm)}} = \sqrt{2}$ γ) $\frac{v_{(\Sigma)}}{v_{(cm)}} = 1$

(8 Μονάδες)

3) Σώμα μάζας $m_1 = 2m$ κινείται με ταχύτητα $v_1 = 3v$ και συγκρούεται κεντρικά και ελαστικά με άλλο σώμα μάζας m_2 , το οποίο κρέμεται στο άκρο αβαρούς και μη εκτατού νήματος μήκους L , το άλλο άκρο του οποίου είναι ακλόνητα στερεωμένο, όπως φαίνεται στο σχήμα.

Δίνεται ότι αμέσως μετά την κρούση:

Το σώμα μάζας m_1 κινείται με ταχύτητα v'_1 , αντίθετης φοράς της ταχύτητας v_1 , το μέτρο της οποίας είναι $v'_1 = v$.

Αμέσως μετά την ελαστική κρούση το μέτρο της δύναμης που ασκεί το σχοινί στο σώμα είναι

$T = \frac{28m \cdot g}{3}$.

Αν τη στιγμή που το νήμα σχηματίζει με την κατακόρυφο γωνία (ϕ), το μέτρο της ταχύτητας του σώματος m_2 είναι ίσο με (v), τότε το σώμα έχει ανέβει κατακόρυφα από την αρχική του θέση κατά H και είναι:

α) $H = \frac{L}{3}$
β) $H = \frac{L}{2}$
γ) $H = \frac{L}{4}$

(9 Μονάδες)

Θέματα Διαγωνίσματος

05 Οκτωβρίου 2024

Ζήτημα 3ο

A) Στο σχήμα φαίνεται ένας δίσκος ακτίνας $R = 0,4\text{m}$, στο αυλάκι του οποίου έχουμε τυλίξει πολλές φορές αβαρές και μη εκτατό νήμα.

Στο ένα άκρο του νήματος έχει δεθεί ακλόνητα σώμα μάζας $m_1 = 2\text{Kg}$, το οποίο ισορροπεί πάνω σε λείο οριζόντιο επίπεδο, καθώς δέχεται οριζόντια δύναμη $F_1 = 5\text{N}$.

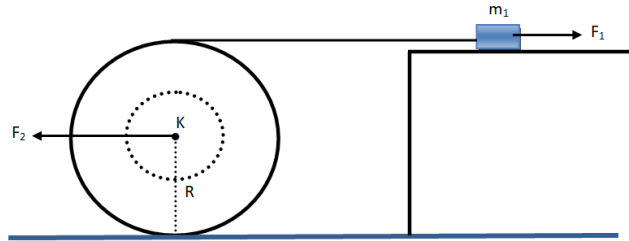
Για να ισορροπεί ο δίσκος μάζας

$M = 2\text{Kg}$ στο επίπεδο στήριξης του, δέχεται οριζόντια δύναμη F_2 ο φορέας της οποίας περνά από το κέντρο K .

Αν με την επίδραση των δυνάμεων ,το σύστημα ισορροπεί ακίνητο, τότε:

α₁) Να βρεθεί το μέτρο της δύναμης F_2 .

α₂) Αν ο δίσκος, μόλις που δέν ολισθαίνει, να βρεθεί ο συντελεστής στατικής τριβής .

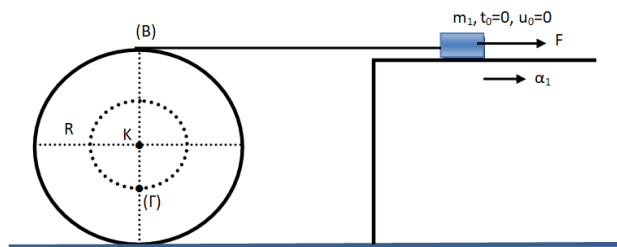
B) Την $t_0 = \text{sec}$, αντικαθιστούμε τη δύναμη F_1 , με άλλη δύναμη F και ταυτόχρονα καταργούμε την δύναμη F_2 με αποτέλεσμα το σώμα μάζας m_1 να αρχίσει να κινείται με σταθερή επιτάχυνση ,μέτρου $a_1 = 2\text{m/sec}^2$ και ο δίσκος να κυλιέται χωρίς ολίσθηση, πάνω στο οριζόντιο επίπεδο στήριξης του.

β₁) Να βρεθεί η επιτάχυνση με την οποία θα κινηθεί το κέντρο μάζας του δίσκου.

Το σημείο (Γ) του σχήματος βρίσκεται στην κατακόρυφη διάμετρο που ενώνει το σημείο επαφής δίσκου – έδαφος, με το ανώτερο σημείο B του δίσκου.

Κατά την στροφική κίνηση το Γ διαγράφει κυκλική τροχιά ακτίνας r .

Καθώς ο δίσκος κυλιέται χωρίς να ολισθαίνει , βρίσκεται ότι ο λόγος των μέτρων των ταχυτήτων

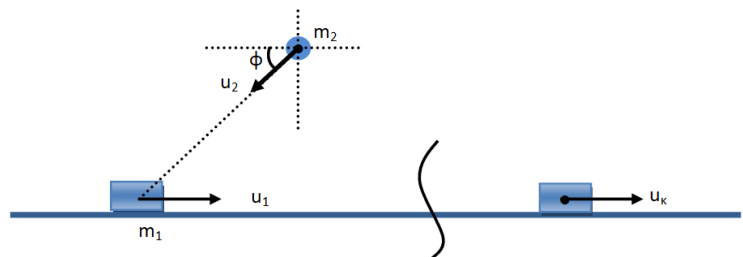

$$\frac{v_B}{v_\Gamma} = 4.$$

β₂) Να βρεθεί η ακτίνα (r) .

Γ) Τη χρονική στιγμή $t_1 = 2\text{sec}$, κόβουμε ακαριαία το νήμα και το σώμα μάζας m_1 συνεχίζει να κινείται στο λείο οριζόντιο δάπεδο με την ταχύτητα που απέκτησε.

Μια μεταγενέστερη χρονική στιγμή το σώμα m_1 συγκρούεται πλάγια με άλλο σώμα $m_2 = 1\text{Kg}$, το οποίο κινείται με ταχύτητα

Θέματα Διαγωνίσματος

05 Οκτωβρίου 2024

$v_2=4\text{m/sec}$, η οποία με τον ορίζοντα σχηματίζει γωνία (φ), όπως φαίνεται στο σχήμα.

Το συσσωμάτωμα που προκύπτει από την πλαστική κρούση των δυο σωμάτων, συνεχίζει να κινείται στην φορά κίνησης του m_1 .

γ) Αν η αλγεβρική τιμή της μεταβολής ορμής του σώματος m_1 κατά την πλαστική κρούση του με το m_2 είναι $\Delta P_1 = (-4\text{Kg}\cdot\text{m/sec})$, **να αποδειχθεί ότι η γωνία $\varphi = 60^\circ$** .

Δίνεται $g = 10\text{m/sec}^2$, $\sin(60^\circ) = \frac{1}{2}$.

Ζήτημα 4ο

A) Στο σχήμα φαίνεται ομογενής ράβδος (ΟΑ) μήκους L και μάζας $M = 3\text{Kg}$ η οποία ισορροπεί οριζόντια.

Διπλή τροχαλία μάζας M , με ακτίνες $R_1 = R$ και $R_2 = 2R$, η οποία μπορεί να στρέφεται γύρω από οριζόντιο άξονα χωρίς τριβές.

Γύρω από το αυλάκι της τροχαλίας με ακτίνα R_1 έχουμε τυλίξει πολλές φορές αβαρές και μη εκτατό νήμα.

Σώμα μάζας $m_1 = 4\text{Kg}$ το οποίο είναι δεμένο στο άκρο του αβαρούς νήματος.

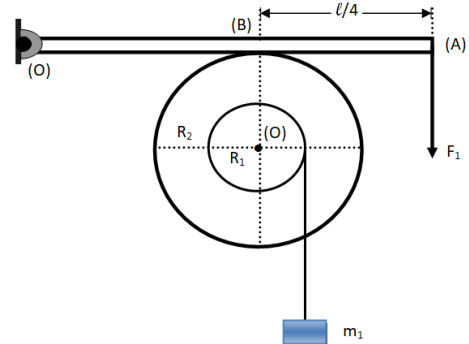
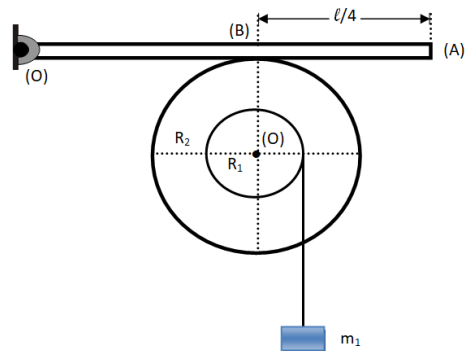
Το σημείο επαφής της τροχαλίας με την ράβδο είναι

το σημείο Β, το οποίο απο το άκρο Α της ράβδου απέχει απόσταση $(AB) = \frac{L}{4}$.

α) Αν όλα τα σώματα του συστήματος ισορροπούν, να βρεθεί το μέτρο της δύναμης που δέχεται η οριζόντια ράβδος από το σύστημα τροχαλιών.

B) Θεωρείστε ότι ο συντελεστής στατικής τριβής ανάμεσα σε ράβδο και τροχαλία είναι $\mu_{στ} = 0,3$.

β) Να αποδείξετε ότι για να μην ολισθαίνει το σύστημα τροχαλιών, θα πρέπει στο άκρο (Α) της ράβδου να ασκείσουμε κάθετη δύναμη F_1 , η ελάχιστη τιμή της οποίας είναι: $F_{1(\text{min})} = 35\text{N}$.

Γ) Κάποια χρονική στιγμή ανασηκώνουμε την ράβδο και το σύστημα των δίσκων αρχίζει να στρέφεται, ενώ το σώμα m_1 κινείται κατακόρυφα με το νήμα να μην ολισθαίνει στο αυλάκι της τροχαλίας. Βρίσκεται ότι η τροχαλία περιστρέφεται με σταθερή γωνιακή επιτάχυνση $\alpha_\gamma = 10\text{rad/sec}^2$ και ότι μετά από χρόνο κίνησης t_1 , το μέτρο της ταχύτητας του σώματος μάζας m_1 είναι $v_1 = 4\text{m/sec}$, ενώ στον αντίστοιχο χρόνο έχει διανύσει διάστημα $S_1 = 4\text{m}$.

γ1) Να βρεθεί η ακτίνα R_1 και R_2 της τροχαλίας.

γ2) Αν η μάζα της διπλής τροχαλίας είναι $M_{(\text{Τροχαλίας})} = 16\text{Kg}$, να βρεθεί η δύναμη που δέχεται η τροχαλία από τον άξονα περιστροφής της.

Θέματα Διαγωνίσματος

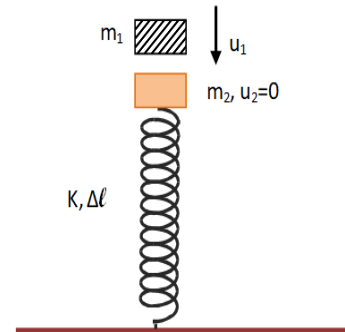
05 Οκτωβρίου 2024

Δ) Τη χρονική στιγμή t_1 που το σώμα μάζας m_1 έχει αποκτήσει ταχύτητα $v_1 = 4\text{m/sec}$, κόβουμε ακαριαία το νήμα και τότε το σώμα μάζας m_1 βρίσκεται να είναι ακριβώς πάνω από άλλο σώμα μάζας $m_2 = 4\text{Kg}$, με το οποίο συγκρούεται κεντρικά και ελαστικά, όπως φαίνεται στο σχήμα.

Το σώμα μάζας m_2 είναι δεμένο στο άκρο ιδανικού ελατηρίου σταθεράς $K = 100\text{N/m}$, το άλλο άκρο του οποίου είναι δεμένο στο δάπεδο.

δ₁) Αμέσως μετά την κρούση να αποδειχθεί ότι το διάστημα που θα διανύσει το σώμα μάζας m_2 , μέχρι που να σταματήσει στιγμιαία είναι $S_2 = 0,8\text{m}$.

δ₂) Τη στιγμή που το σώμα μάζας m_2 σταματήσει στιγμιαία, να βρεθεί το μέτρο του ρυθμού μεταβολής της ταχύτητας του σώματος. Δίνεται $g = 10\text{m/sec}^2$.

Φροντιστήριο ΦΑΣΜΑ. Δείτε τη διαφορά!